

Souhrnná teritoriální informace:

Čína

Velvyslanectví ČR v Pekingu 29. 5. 2023 8:25

Čína je svým státním zřízením lidovou republikou. Její oficiální plný název je Čínská lidová republika, zkratkou ČLR. Vedoucí úlohu má Komunistická strana (KS) Číny vládnoucí od roku 1949. Strana v čele s generálním tajemníkem řídí všechny hlavní politiky v zemi. Státní rada ČLR, tedy centrální vláda, a další instituce rozsáhlé hierarchie státní správy pak politiky implementuje. V čele země stojí prezident, který může na základě ústavní změny z roku 2018 sloužit neomezený počet pětiletých mandátů. V březnu 2023 Xi Jinping obhájil svůj mandát a stal se prezidentem ČLR již na třetí funkční období. Zákonodárným orgánem státní moci je Všečínské shromáždění lidových zástupců (VSLZ), de facto jednokomorový parlament s cca 3 000 zástupci.

Ekonomika Čínské lidové republiky se transformovala z centrálně plánované a uzavřené na výrobního a exportního giganta. Měřeno podle absolutní výše HDP po přepočtu dle parity kupní síly je čínská ekonomika největší na světě, podle nominálního HDP ji však stále převyšují USA. Největší zastoupení v ekonomice mají výroba a služby, marginální pak zemědělský sektor. Čínská ekonomika za rok 2022 zaznamenala meziroční růst HDP ve výši 3 %, nedosáhla tak na vládou stanovený cíl 5,5 %. To bylo způsobeno zejména v průběhu téměř celého roku trvající politikou nulové tolerance onemocnění Covid-19, již charakterizovaly uzavřené hranice, masivní uzávěry měst či každodenní testování obyvatelstva. Prakticky kompletní rozvolnění protipandemických opatření ze začátku roku 2023 pak dalo čínské ekonomice nový impuls. Pro rok 2023 je očekáván růst HDP ve výši 5 %, který je v prvním pololetí naplňován zejména investicemi do infrastruktury. Téměř tři roky pandemie se výrazně podepsaly především na soukromých podnicích, z nichž velký počet zkrachoval. Zároveň lze sledovat trend jejich pomalejší ekonomické obnovy v porovnání s podniky státními.

Čína je pro Českou republiku druhým nejvýznamnějším importním trhem. V případě finanční hodnoty našich exportů je čínský trh pro ČR šestnáctým nejdůležitějším. Obchod v Číně charakterizují nemalé bariéry vstupu na trh, tvrdá konkurence a pro Evropany leckdy nečitelné prostředí. Importům z Číny dominují tři celní kategorie produkce, které obnašejí informační a komunikační techniku, jež tvoří 39 % dovozu. Největší meziroční nárůst dovozu z Číny, celých 440 %, zaznamenaly lithium-iontové akumulátory. Hodnotou se pak umístily na čtvrtém místě z hlediska importovaných komodit. Rok 2022 silně poznamenaly uzavírky továren v důsledku restrikcí proti šíření covidu, jež se projevily neschopností realizovat v plné míře dodávky čínské produkce. V roce 2023 se již normalizovaly ceny námořní dopravy, které se v polovině předchozího roku pohybovaly až na desetinásobku. Pokles cen stimuluje i nižší poptávka po čínském zboží v EU, USA a dalších regionech. Z hlediska zahraničního exportu do Číny je znatelný tlak na lokalizaci a postupnou výrobu přímo v ČLR, k čemuž řada evropských firem

Základní údaje	
Hlavní město	Peking
Počet obyvatel	1,41 mld.
Jazyk	Čínština
Náboženství	Čínské lidové náboženství (cca 21,9 %), buddhismus (18,2 %), křesťanství (5,1 %) a islám (1,8 %)
Státní zřízení	Lidová republika
Hlava státu	Xi Jinping
Hlava vlády	Li Qiang
Název měny	Čínský jüan (CNY)
Cestování	
Časový posun	+6 hodin (v zimě +7)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	prof. Ing. PhDr. Ing. Vladimír Tomšík, Ph.D. et Ph.D.
Ekonomický úsek	Bc. Adam Kupka M.A.
Konzulární úsek	Mgr. Ivana Krahulcová
CzechTrade	Ing. Aleš Červinka
Czechinvest	Ne
Ekonomika	2022
Nominální HDP (mld. USD)	18 159,00
Hospodářský růst (%)	3,02
Inflace (%)	1,90
Nezaměstnanost (%)	5,30

inklinuje rovněž z důvodů vysoké inflace a cen energií v zemích původu. Příležitosti pro uplatnění české produkce na čínském trhu jsou především v přesném strojírenství, environmentálních technologiích, sklářské výrobě a zemědělství/potravinářství.

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

V Čínské lidové republice má vedoucí úlohu Komunistická strana (KS) ČLR, která vládne od roku 1949. Strana řídí všechny hlavní politiky v zemi implementované státní mocí v čele s ústřední vládou (Státní rada ČLR). Výkonná i zákonodárná moc jsou v praxi koncentrovány do sedmičlenné skupiny nejvyšších stranických představitelů, kteří kromě členství v Politbyru zastávají i většinu rozhodujících státních funkcí. Zásadní míru moci v zemi zaujímá od roku 2013 Xi Jinping, který vykonává funkce generálního tajemníka KS ČLR, prezidenta země i předsedy Ústřední vojenské komise. V listopadu 2022 se v Pekingu konal 20. sjezd KS ČLR, který potvrdil setrvání Xi Jinping/-a (Si Ťin-pchinga) ve funkci generálního tajemníka i pro třetí, bezprecedentní, pětileté období. V březnu 2023 byl zároveň Xi Jinping potřetí v řadě zvolen prezidentem ČLR.

Zákonodárným orgánem státní moci je Všečínské shromáždění lidových zástupců (VSLZ), de facto jednokomorový parlament s cca 3000 zástupci. Mezi zasedáními plní jeho funkci Stálý výbor VSLZ, složený ze 175 členů. VSLZ zasedá jednou ročně, většinou v březnu. VSLZ volí kandidáty na nejdůležitější místa v systému státní moci, především členy Stálého výboru VSLZ, prezidenta a viceprezidenta ČLR, předsedu a další členy vlády, předsedu Ústřední vojenské rady a členy tohoto orgánu, předsedu Nejvyššího lidového soudu a generálního prokurátora. Kandidatury však musí být odsouhlaseny nejvyššími orgány KS ČLR. Prezident ČLR na základě rozhodnutí VSLZ a jeho Stálého výboru vyhláší zákony a nařízení, provádí změny ve vládě, ratifikuje a podepisuje mezinárodní smlouvy. Státní rada neboli vláda ČLR je nejvyšším výkonným a správním orgánem. Je zodpovědná za realizaci zákonů a rozhodnutí přijatých VSLZ a jeho Stálého výboru. Státní rada je oprávněna vydávat správní akty nižší právní síly. Je tvořena předsedou a místopředsedy, státními tajemníky, ministry a představiteli dalších orgánů na ministerské úrovni. Velmi specifická je funkce Ústřední vojenské komise, jejímuž předsedovi jsou oficiálně přímo podřízeny veškeré ozbrojené síly v zemi. Na Ústřední vojenskou komisi dohlíží Stálý výbor VSLZ. V praxi je však vedení a kontrola ozbrojených sil v rukou Ústřední vojenské komise Ústředního výboru KS Číny.

1.2 Zahraniční politika země

Čína je velmocí a tato pozice se plně odráží v zahraničně-politických otázkách země. Zaměřuje se na posílení spolupráce s širokým okruhem zemí či celých regionálních bloků. Čína je jadernou mocností, která se zavázala nepoužít jaderných zbraní jako první. Není členem žádné vojenské aliance a prosazuje nezávislou zahraniční politiku. Vliv Číny na formování mezinárodního prostředí je značný a stále silnější. Důraz na územní integritu (hlavně ve vztahu k Tibetu, Xinjiangu a Tchaj-wanu) je jednou z klíčových priorit zahraniční politiky „moderní Číny“. Klade důraz na pragmatismus a tzv. vzájemně výhodná řešení, která však nemusí být zcela výhodná pro protistranu. Především rostoucí energetické a surovinové potřeby nutí ČLR být aktivní i v oblasti Střední Asie (v rámci Šanghajské organizace spolupráce či bilaterálně), na Blízkém východě včetně Íránu, v Africe či v Latinské Americe. Podstatnou roli hrají nejen země se zdroji ropy a zemního plynu, ale také země důležité pro přepravní trasy těchto surovin (podél Indického oceánu, v Adenském zálivu, v Latinské Americe např. Ekvádor či Kolumbie).

S výhledem na surovinový i dopravní potenciál Arktidy se ČLR stále výrazněji snaží o získání přístupu do projektů a jednání o této oblasti, ač sama není členem Arktické rady. Velký význam přikládá Čína spolupráci s Afrikou. Dle Pekingu byla Čína nejbližším spojencem Afriky v jejím boji za nezávislost, stejně tak je i nyní (dle Číny) jejím nejbližším partnerem při modernizaci průmyslu, zemědělství a dopravní infrastruktury. Ekonomickým rivalem Číny je USA. S tím, jak roste ekonomická vyspělost Číny se v posledních letech vyvíjí vztahy ČLR-USA směrem k čím dál větší soutěživosti. Nejen že spolu soupeří o pozici největší ekonomiky světa, ale mezi ČLR a USA narůstá také soutěž o strategické postavení v asijsko-pacifickém regionu. Dnešní relace USA-ČLR není jen bilaterální, nýbrž globální vztah, jež v sobě zahrnuje řadu strategických, bezpečnostních, ekonomických či environmentálních výzev. Mezi oběma zeměmi existuje oboustranný zájem na udržování dialogu zejména o environmentální, obchodní a ekonomické spolupráci.

Evropská unie je od roku 2003 strategickým partnerem ČLR a jejich vzájemné vztahy jsou stále intenzivnější i když od roku 2021 dochází k jistému ochlazení. Formálním vrcholem vztahů je každoroční summit EU-Čína. Čína považuje EU i po Brexitu za důležitého partnera v multi-polárním světě a uvědomuje si, že EU je největší světovou ekonomikou. Čína vidí ve vztahu k EU rostoucí potřebu po prohloubení spolupráce v ekonomice, udržitelném rozvoji, globálním řízení a v boji proti terorismu. Rusko je pro Čínu rovněž strategickým partnerem. Partnerství je založeno na pevných historických základech. Ekonomiky obou zemí se vzájemně doplňují a potřebují. Příklon Ruska k Číně byl pochopitelně významně posílen ruskou invazí na Ukrajinu a s ní spojenými západními sankcemi. Rusko má zájem o čínské investice a Čína zase o ruské přírodní zdroje. Obě země pojdí do jisté míry společné zájmy, ať už regionálního či tematického charakteru, a také snaha udržet výjimečnost bilaterálních relací v oblasti bývalých sovětských republik. Mimořádnou aktivitu projevuje Čína rovněž v rámci svého působení v mezinárodních organizacích jako Šanghajská organizace pro spolupráci (ŠOS), BRICS, G20, a v rámci spolupráce s regionálními uskupeními jako ASEAN apod. Od roku 2013 Čína iniciuje rozvoj mezinárodní spolupráce myšlenkou zavedení Nové Hedvábné stezky, projektem známým jako Pás a stezka (One Belt One Road). Tento projekt hraje důležitou roli při naplňování zahraničně politických cílů Číny.

1.3 Obyvatelstvo

Čína je druhou nejlidnatější zemí světa, poté co ji v průběhu roku 2023 předstihla Indie. V roce 2022 se v Číně narodilo 9,56 milionů dětí, přičemž se jednalo o téměř 10% pokles v porovnání s předchozím rokem. Míra porodnosti tak činila 6,77 na tisíc obyvatel. Ve stejném roce zemřelo 10,41 milionů lidí s mírou úmrtnosti 7,37 na tisíc obyvatel. Čína tudíž zaznamenala pokles počtu obyvatel. Stalo se tak poprvé od roku r. 1961, kdy v celé zemi panoval hladomor v důsledku politik Velkého skoku. Trend demografického vývoje je jedním z nejzávažnějších problémů, kterým Čína čelí. Podíl populace 60+ činí cca 19 %, v roce 2030 by to mělo být již 30 %.

Počet ekonomicky aktivního obyvatelstva činí 780 mil. (rok 2021). Průměrná délka života je 78 let. Podíl mužů a žen je v poměru 1,06 :1. Čínská vláda oficiálně uvádí/rozeznává 56 etnických skupin. Klíčovou etnickou skupinou jsou Hánové, kteří tvoří 91,6 % celkového obyvatelstva. Následujících devět etnických menšin představují 4/5 ze všech čínských menšin: Zhuang 16 mil. (1,28 %), Manchu 10 mil. (0,84 %), Ujgurové 9 mil. (0,78 %), Hui 9 mil. (0,71 %), Miao 8 mil. (0,71 %), Yi 7 mil. (0,61 %), Tujia 5,75 mil. (0,53 %), Mongolové 5 mil. (0,46 %) a Tibeťané 5 mil. (0,43 %) Převládá lidové náboženství (cca 21,9 %), buddhismus (18,2 %), dále křesťanství (5,1 %) a islám (1,8 %). 52,2 % - nezařazeno.

Převážná většina obyvatelstva žije v jižních, jihovýchodních a centrálních oblastech země. Západ se svými rozlehlými horskými a pouštními oblastmi zůstává řídko osídlený. Hustota zalidnění je nižší než u mnoha jiných zemí v Asii či v Evropě. Vysoká hustota obyvatelstva je patrná zejména podél údolí řek Jang-c'-ťiang, Žluté řeky, S'-čchuanské pánve (kolem metropole Čcheng-tu), v Pekingu a jeho okolí i průmyslové oblasti kolem města Shenyangu. Ve městech bydlí 63 % obyvatel.

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Čína byla poslední velkou ekonomikou, která stále uplatňovala přísná protipandemická opatření. Její ekonomika tak v roce 2022 zaznamenala růst HDP ve výši pouhých 3 %, oproti vládou dříve stanoveným 5,5 %. I přes nižší ekonomický výkon byl jedním z tahounů opět export s téměř 7 % meziročním růstem. Ten byl o poznání nižší než v předchozím roce (30 %), avšak ve spojení s nízkým růstem importu (1,1 %) země dosáhla rekordního přebytku obchodní bilance ve výši 877 miliard USD. Plánovaný meziroční ekonomický růst v dalších letech na úrovni kolem 4-5 % bude stimulován uvolněnou fiskální politikou, která se v roce 2023 projeví deficitem státního rozpočtu na úrovni 4,5 % HDP. Ačkoliv veřejný dluh, kterým se rozumí zadlužení pouze na úrovni centrální vlády, je velmi nízký, celkové zadlužení země, avšak jen s malým podílem vnějšího dluhu, dosahuje až trojnásobku HDP. Čínské vedení stanovilo pro rok 2023 cíl meziročního růstu HDP ve výši 5 %. Ukazuje se však, že i přes všeobecný optimismus, jenž nastal spolu s opětovným otevřením Číny, neprobíhá ekonomická obnova tak rychle, jak mnozí analytici předpovídali. Čínská ekonomika musí po turbulentním roce 2022 řešit řadu problémů, mezi něž patří například již zmíněné zadlužení místních vlád, ale také realitní krize či vysoká nezaměstnanost mládeže. Velký počet soukromých firem zbankrotoval a mnohé se, i přes opětovné otevření Číny, jen velice pomalu dostávají do původního stavu. Oficiálně vykazovaná míra nezaměstnanosti na úrovni 5 % je zkreslena faktem, že nepokrývá data z řad migrujících pracovníků (týká se až 300 mil. lidí, kteří pracují v jiných regionech Číny, než mají trvalé bydliště).

Čínský statistický úřad uvádí, že přidaná hodnota primárního sektoru čínské ekonomiky tvořila v roce 2022 7,3 % HDP a zaznamenala meziroční růst 4,1 %. Přidaná hodnota sekundárního sektoru ekonomiky činila 39,9 %, o 3,8 % více než v roce 2021. Výkonnost terciálního sektoru se podílela na celkové přidané hodnotě z 52,8 % a vykazovala meziroční růst hodnoty o 2,3 %. Zhoršený výkon čínské ekonomiky v roce 2022 ilustrují například maloobchodní prodeje, které meziročně klesly o 0,2 %. Největší růst z komodit zaznamenala západní a tradiční medicína, a to ve výši 12,4 %, největší propad pak nábytek, konkrétně -7,5 %. Prodeje na on-line platformách meziročně vzrostly o 6,2 % a podílejí se z 27 % na celkových maloobchodních prodejích.

Hlavní položky čínského exportu dle finanční hodnoty tvoří: stroje a komponenty pro automatické zpracování dat, oděvy a oděvní doplňky, integrované obvody, mobilní telefony, textilní přize a textilní výrobky, výrobky z plastu, válcovaná ocel a nábytek.

Hlavní dovozní položky dle finanční hodnoty tvoří: integrované obvody, surová ropa, železná ruda a koncentrát, plasty v primární formě, zemní plyn, motorová vozidla včetně podvozků, sojové boby a netvářená měď a její slitiny.

Ukazatel	2020	2021	2022	2023	2024
Růst HDP (%)	2,24	8,11	3,02	5,70	4,70
HDP/obyv. (USD/PPP)	17 590,00	19 830,00	21 820,00	23 980,00	25 420,00
Inflace (%)	2,49	0,85	1,90	2,20	2,00
Nezaměstnanost (%)	5,20	4,95	5,30	5,00	4,80
Export zboží (mld. USD)	2 590,39	3 357,14	3 593,60	3 717,75	4 061,35
Import zboží (mld. USD)	2 056,68	2 686,73	2 716,00	2 833,76	3 124,80
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	511,10	562,73	663,35	661,64	692,76
Průmyslová produkce (% změna)	1,79	10,93	3,80	4,90	4,00
Populace (mil.)	1 395,00	1 399,00	1 398,00	1 397,00	1 405,00
Konkurenceschopnost	20/63	16/64	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	2/7	2/7	2/7	2/7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Čína se v roce 2022 opírala o fiskální politiku k posílení ekonomické aktivity, což vyústilo v rekordní fiskální deficit ve výši 8,96 bilionu RMB. Státní autority se budou o fiskální politiku opírat i v roce 2023 a to především kvůli zvýšení úrovně spotřeby domácností a investic soukromých společností. Ve střednědobém horizontu se fiskální politika zaměří na povzbuzení výrobců, aby zvýšili své výdaje na investice, včetně těch směřujících do výzkumu prostřednictvím daňových a dalších pobídek. Kromě překonávání dluhového napětí, kterému čelí státní podniky, budou ústřední orgány nuceny přenést část dluhu regionálních samospráv do svých účtů, protože řada provincií čelí problémům s financováním.

Veřejné finance	2022
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-5,30
Veřejný dluh (% HDP)	18,00
Bilance běžného účtu (mld. USD)	407,56
Daně	2023
PO	25 %
FO	3-45 %
DPH	13 %

Oficiální dluh centrální vlády zůstane nízký, ale do roku 2026 stabilně poroste na cca 19,7 % HDP. V roce 2022 zaznamenal běžný účet přebytek 2717,7 miliardy RMB a kapitálové a finanční účty zaznamenaly schodek 2116,4 miliardy RMB. Finanční účet (bez rezervních aktiv) zaznamenal schodek ve výši 1429,4 miliardy RMB a rezervní aktiva vzrostla o 685 miliard RMB. HDP Číny v roce 2022 dosáhlo 121 bilionu RMB.

V roce 2022 byly na čínském trhu emitovány dluhopisy v hodnotě 61,9 bilionu RMB, z čehož státní dluhopisy vydané ústřední vládou činily 9,6 bilionu RMB a 7,4 bilionu RMB činily dluhopisy emitované provinčními vládami (regiony). Ke konci roku 2022 Čína zaznamenala 17,08 bilionů RMB v nesplaceném zahraničním dluhu denominovaném v domácí i zahraniční měně.

2.3 Bankovní systém

V Číně je bankovní trh regulován dvěma autoritami - China Banking Insurance Regulatory Commission (CBIRC) a centrální bankou People's Bank of China (PBoC). Jedinečnou vlastností čínských bank je bohatá likvidita. Tato charakteristika je způsobena jednak velmi opatrným přístupem regulátorů k řízení likvidity, ale i dosud nedostatečnou sofistikovaností finančního sektoru. Banky mají obrovská depozita, tedy velmi stabilní zdroj financování. Dalším významným rysem čínského bankovního systému je naprosto dominantní pozice čínských bank s cca 98 % podílem na domácím trhu. Zahraniční banky se zaměřují především na investiční bankovníctví. Mezi nejznámější patří Goldman Sachs, UBS, Deutsche Bank, JPMorgan či Morgan Stanley.

Mezi čtyři největší čínské banky se podle velikosti aktiv v roce 2022 řadí:

1. Industrial and Commercial Bank of China (5,52 bln. USD) - největší banka na světě dle velikosti aktiv, ale také v oblasti vkladů, půjček, počtu zákazníků a počtu zaměstnanců. Banka má více než 400 zahraničních dceřinných společností.
2. China Construction Bank (4,75 bln. USD) - jedna z nejstarších bank v Číně, která byla založena v roce 1954 jako Čínská lidová stavební banka a v roce 1996 změnila svůj název.
3. Agricultural Bank of China (4,56 bln. USD) - má více než 860 milionů klientů a více než 23 000 poboček v Číně i po celém světě.
4. Bank of China (4,19 bln. USD) - považována za nejmezinárodnější ze všech čínských bank s působností v 61 zemích světa.

Agentura Moody's hodnotí výhled čínského bankovního sektoru ratingem "stabilní". Zatímco ziskovost, kapitál, financování a likvidita jsou považovány za stabilní, situace se zhoršuje v kvalitě podnikatelského prostředí i v kvalitě aktiv. Podnikatelské prostředí zahrnuje faktory jako geopolitické napětí, válka na Ukrajině, zpomalení růstu HDP apod. Vládní podpora bankovního sektoru je však stále stabilní a na velmi silné úrovni. To je specifikem čínského bankovního systému, na rozdíl od bankovních systémů USA nebo EU.

2.4 Daňový systém

V čínském daňovém systému existuje 18 druhů daní, které lze rozdělit do tří kategorií:

1. Daně ze zboží a služeb, včetně DPH, spotřební daně, daně z nákupu vozidla, cla.
2. Daně z příjmu právnických a fyzických osob .
3. Majetkové daně - daně z pozemku, daně z nemovitosti a další.

Daně z příjmu fyzických osob

Daně z příjmu fyzických osob platí jednotlivci, kteří mají bydliště v pevninské Číně, nebo v zemi žijí celkem 183 dní v daňovém roce. Nerezidenti platí daně pouze z příjmu získaného v Číně. Zahraniční experti uznání čínskou vládou jsou osvobozeni od zdanění. Stejná pravidla platí pro osoby pracující v Číně v rámci bilaterálních kulturních a vzdělávacích výměnných programů, které jsou hrazeny zahraničními stranami. Čína uplatňuje sedmistupňový progresivní systém daně z příjmu fyzických osob v rozmezí 3 %, v případě, že výše ročního daňového základu je menší než 36 000 RMB až 45 % (daňový základ vyšší než 960 000 RMB).

S novým čínským daňovým režimem, který vstoupil v platnost v lednu 2022, přišel konec nezdaněných výhod a příspěvků pro nečínské zaměstnance působící v Číně. Příspěvky jako nájemné a školné, které zahraničním zaměstnancům obvykle nabízí jejich společnosti v Číně a byly dosud osvobozeny od daně, budou připočteny k platu a budou podléhat zdanění příjmů.

Daně z příjmu právnických osob

Standardní sazba daně z příjmu právnických osob je 25 %. Zvláštní sazby platí především pro malé podniky (20 %, 10 %, nebo 2,5 %, pokud jsou splněny určité požadavky), pro podniky se statusem nové/high-tech (15 %) či pro podniky registrované v určitých regionech Číny, které se zapojily do podporovaných obchodních aktivit (15 %). Speciální sazby daně jsou k dispozici pro podniky podnikající v dalších podporovaných oborech (např. 10 % pro určité podniky v odvětvích integrovaných obvodů a softwaru).

Daň z přidané hodnoty

Standardní sazba DPH je 13%, která se vztahuje na většinu zboží či služeb. Sazba ve výši 9 % se vztahuje na určité zboží (např. potraviny, knihy), dopravní služby, stavební služby, poštovní služby, základní telekomunikace služby, pronájem/prodej nemovitostí. Sazba 6 % je aplikována na telekomunikační služby s vysokou přidanou hodnotou, na finanční služby či tzv. moderní služby (např. technologie a inovace) apod. Z důvodu podpory domácí poptávky a podniků snížila dočasně čínská vláda daňovou sazbu pro řadu komodit.

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s ČR

Z hlediska importu je Čína druhým největším partnerem ČR, z hlediska exportu se však jedná až o šestnáctý největší trh. Tomu odpovídá i výrazně negativní saldo obchodní bilance s koeficientem 1:16,3. Velká část české produkce putuje do Číny formou reexportu.

	2018	2019	2020	2021	2022
Import z ČR (mld. CZK)	56,16	56,70	61,70	65,04	63,73
Export do ČR (mld. CZK)	568,50	650,30	715,90	761,63	1 041,94
Saldo s ČR (mld. CZK)	512,34	593,58	656,98	696,60	978,21

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek importu z ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
772	Přístr. elek. ke spínání ap. obvodů elek., odpory aj.	6 946,71	11,00
764	Zařízení telekomunikační, příslušenství přístrojů pro záznam, reprodukci zvuku, obrazu	5 241,97	8,00
871	Přístroje a zařízení optické j. n.	3 139,49	5,00
759	Díly ap. ke strojům kancel. a automat. zpracování dat	3 023,62	5,00
251	Vláknina a papír sběrový	2 980,15	5,00

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek exportu do ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
764	Zařízení telekomunikační, příslušenství přístrojů pro záznam, reprodukci zvuku, obrazu	315 870,52	30,32
752	Zařízení k automat. zpracování dat, jednotky periferní	171 980,07	16,51
778	Přístroje elektrické j. n. (baterie, žárovky ap.)	66 812,75	6,41
759	Díly ap. ke strojům kancel. a automat. zpracování dat	35 633,89	3,42
776	Elektronky, rentgenky, diody, tranzistory ap., díly	33 977,37	3,26

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy s EU

EU je po sdružení států ASEAN největším obchodním partnerem Číny. V posledních letech se však prohlubuje saldo obchodní bilance v neprospěch EU. Roste rovněž závislost EU na materiálech, v nichž Čína drží monopol.

	2018	2019	2020	2021	2022
Import z EU (mil. EUR)	187 937,10	198 485,60	202 791,90	223 480,70	230 310,90
Export do EU (mil. EUR)	342 641,10	363 467,40	385 132,20	473 775,80	626 262,60
Saldo s EU (mil. EUR)	-154 704,00	-164 981,70	-182 340,30	-250 295,10	395 952,00

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

Uskupení ASEAN je největším obchodním partnerem Číny. Vzájemný obchod v roce 2022 v porovnání s předchozím rokem vzrostl o 15 %.

	2018	2019	2020	2021	2022
Import ze zemí mimo EU (mil. EUR)	1 925 753,70	1 926 072,90	1 998 649,50	2 635 985,70	N/A
Export do zemí mimo EU (mil. EUR)	1 472 744,70	1 403 186,90	1 370 922,30	1 812 049,80	N/A
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	-453 009,00	-522 886,00	-627 727,30	-823 936,00	N/A

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Čína byla i přes turbulentní období zejména ve druhé polovině roku 2022 i nadále druhým největším příjemcem přímých zahraničních investic (PZI) na světě. Na základě informací od Ministerstva obchodu Číny (MOFCOM), globální příliv přímých zahraničních investic do Číny dosáhl v roce 2022 rekordních 189 miliard USD, což odpovídá meziročnímu růstu o 8 %. Nejrychleji rostly PZI do zpracovatelského a high-tech sektoru. Investice do prvního jmenovaného dostály v roce 2022 výše 327,1 miliard yuanů (46,38 miliard USD) a zaznamenaly meziroční růst o 46,7 %. Podíl zpracovatelského sektoru na celkových PZI činil 26,3 %. PZI do high-tech sektoru meziročně vzrostly o 28,3 %, podíl sektoru na celkových PZI pak činil 36,1 %. Nejvíce PZI tradičně směřovalo do pobřežních provincií jako je například Guangdong, Jiangsu, Zhejiang a další. Třemi největšími zahraničními investory v roce 2022 byly Jižní Korea, Německo a Velká Británie. Výše jejich investic se meziročně zvýšila o 64,2 %, respektive 52,9 % a 40,7 %. Stabilně rostoucí PZI potvrzují důležitost čínského trhu a lokalizace výroby zahraničních firem. Nutnost lokalizace je dána nejen odlišností čínského trhu, pokračující čínskou snahou o soběstačnost, ale rovněž potřebou zahraničních společností obstát v čínské konkurenci.

Mezi největší české investory posledních let v Číně patřila skupina PPF se svými aktivitami v oblasti spotřebitelského financování (Home Credit). Další významnou českou společností s investicemi v Číně je Škoda Auto. Velmi dobře známé české značky Alpine Pro (oblečení), Ravak (vybavení koupelen), Lasvit a Preciosa (sklo) či JULI (motory do vysokozdvížných vozíků) si díky investicím na čínském trhu našly své kupující i zde.

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Od roku 2012 iniciuje Čína jednání s Evropskou unií ohledě Dohody o volném obchodu (FTA). V březnu 2014 se EU s ČLR dohodly, že jakmile bude uzavřena investiční smlouva mezi EU a Čínou, zváží EU širší obchodní rozhovory s Pekingem. Postoj EU reflektoval zkušenosti evropských firem s podnikatelskými aktivitami v Číně. Evropské firmy si přejí mnohem otevřenější přístup na čínský trh a srovnatelné podmínky, kterým se těší domácí společnosti.

Comprehensive Agreement on Investment (CAI), tedy investiční dohoda mezi EU a ČLR, by měla nahradit bilaterální investiční dohody mezi členskými zeměmi EU s ČLR. Dohoda by měla vést k novým možnostem a zlepšeným podmínkám pro přístup zahraničních investorů na trhy obou stran. Dále by měla poskytnout kvalitní regulatorní prostředí, které by mělo zlepšit podmínky pro zahraniční investory v Číně. Politická jednání o dohodě byla dokončena dne 30. 12. 2020 s cílem pokusit se dokončit jednání o ochraně investic a narovnání investičních sporů do 2 let od podpisu dohody. Investiční dohoda však nebyla do května 2023 ratifikována a ani se s ratifikací v následujících měsících nepočítá.

Smlouvy s ČR

Podmínky hospodářské a obchodní spolupráce mezi ČR a ČLR upravují následující mezistátní ujednání: Dohoda mezi vládou ČR a vládou ČLR o podpoře a vzájemné ochraně investic (Praha, prosinec 2005, vstup v platnost 1. září 2006); Dohoda mezi vládou ČR a vládou ČLR o vědeckotechnické spolupráci (Praha, 1. 6. 1995); Dohoda o hospodářské spolupráci mezi vládou ČR a vládou ČLR (Praha, 22. 4. 2005); Dohoda o spolupráci v zemědělství a potravinářském průmyslu mezi Ministerstvem zemědělství ČR a Ministerstvem zemědělství ČLR (Praha, prosinec 2005); Dohoda o spolupráci v oblasti lesního hospodářství mezi Ministerstvem zemědělství ČR a Státním lesnickým úřadem ČLR (Praha, prosinec 2005); Smlouva mezi vládou ČR a ČLR o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu (Peking, 28. září 2009, vstup v platnost 4. května 2011). Kompletní přehled je dostupný na webových stránkách MZV ČR.

3.4 Rozvojová spolupráce

Rozvojovou pomoc má v gesci Ministerstvo obchodu ČLR (MOFCOM) společně s Ministerstvem zahraničních věcí ČLR (MFA). Za celkovou politickou a rozpočtovou odpovědnost za program zahraniční pomoci Číny je zodpovědná Čínská rozvojová agentura - China International Development Cooperation Agency (CIDCA). MOFCOM je odpovědné za implementaci a poskytování podpory a MFA je odpovědné za vydávání doporučení ohledně zahraniční pomoci v souladu s čínskou zahraniční politikou, jakož i za spojení a monitorování na místě.

Nejčastější formou pomoci jsou půjčky s nízkým nebo nulovým úrokem, přímá finanční pomoc, odpuštění dluhů, stipendia, technologická výpomoc a vysílání odborníků vybraných odvětví. Čína se systematicky zaměřuje na pomoc v odvětvích souvisejících s budováním infrastruktury a nerostnými surovinami, což je podpůrnou částí globálního projektu Pásu a stezky (One Belt One Road). Další oblasti jsou pravidelné příspěvky mezinárodním organizacím.

Největší část zahraniční pomoci přijímá Latinská Amerika následovaná Afrikou (dohromady cca 70 % veškeré pomoci). V Latinské Americe se Čína soustředí především na země s bohatými zásobami surovin: Argentinu, Brazílii, Ekvádor a Venezuelu. Většina projektů probíhá formou dlouhodobých zástavných půjček financovaných velkými čínskými surovinovými firmami. V Africe se Čína soustředí především na programy rozvoje infrastruktury a zpracování nerostných surovin. Co se týče infrastrukturních projektů, Čína v Africe buduje silnice, železnice, vodní přehrady a hydroelektrárny.

Vzhledem k tomu, že Čína je převážně poskytovatelem rozvojové pomoci, spočívá možná spolupráce v zapojení ČR jako třetí strany v projektech na místě. Může se jednat například o výstavbu čističek vod, výstavbu a výbavu nemocnic či škol a další projekty, kde může ČR předat zkušenosti a know-how.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

► Design, sklářství, textil

Křišťálové sklo z Česka má v Číně dobrý zvuk. Podíl čínského trhu na globálních prodejkách křišťálové produkce nejvyšší kvality se stále zvyšuje a v roce 2025 má činit téměř 14 procent. Po skončení pandemie Covid se čínské turistické cesty do zahraničí obnovují poměrně pomalu, zato však dochází k rychlému restartu a rozvoji domácího turistického ruchu. Lze očekávat, že spolu s tím bude sílit i poptávka po kvalitním křišťálovém skle, mimo jiné v souvislosti s dalším rozvojem hotelové infrastruktury. Poptávka po něm roste rovněž díky stále se rozrůstající a bohatnoucí čtyřistamilionové střední třídě a pokračující urbanizaci země.

Vysoce kvalitní produkce z křišťálového skla či porcelánu je součástí v Číně vysoce ceněného společenského statusu. Ručně vyráběné vázy, sklenice, křišťálové doplňky či sady luxusního porcelánového nádobí jsou vítanými dary i obchodním partnerům. Jedná se tedy o produkci méně citlivou na obchodní marži a celkovou cenu. Dále jsou velmi poptávanou kategorií světla s křišťálovými komponenty a na míru vyráběná svítidla nejen do reprezentativních prostor, ale i pro segment luxusního ubytování. Velmi perspektivním segmentem pro uplatnění české produkce jsou nově budovaná nákupní a zábavní centra, jejichž vznik je podporován státními či regionálními programy s cílem rozvoje domácí spotřeby.

► Průmyslové technologie, průmysl 4.0

Ekonomická strategie duální cirkulace, naplňovaná od počátku roku 2021, usiluje o větší soběstačnost a odolnost čínské ekonomiky. Prioritou je modernizace výrobní základny a produkce vyšší přidané hodnoty v rámci globálních dodavatelských řetězců. Čína je nejen největším producentem, ale zároveň také největším uživatelem strojírenské výrobní techniky s téměř 35 % podílem na celosvětovém trhu. V příštích letech budou mít čínští výrobci nadále zájem o další nákupy obráběcích a svařecích strojů, včetně transferu technologií, které jim v modernizaci výroby pomohou.

Export je stále hnací silou čínské ekonomiky a pro uspokojení zahraničních objednávek se i v následujících několika letech předpokládá silná poptávka především po číslíkově řízených bruskách na úpravu kovů, číslíkově řízených obráběcích strojích pro zpracování jakéhokoliv materiálu, horizontálních obráběcích center pro obrábění kovů a číslíkově řízených strojích k tváření kovů. Příležitosti budou generovány poptávkou po čínské průmyslové produkci, která i přes potíže v roce 2022 nadále roste. Možné výpadky v poptávce po obráběcích a tvářecích strojích, vzhledem k strukturálním změnám automobilového průmyslu, může více než vynahradiť potřeba čínských producentů z oblastí jako je výroba letadel, lodí, stavební techniky či telekomunikační techniky. V roce 2022 byla velikost čínského trhu CNC obráběcích strojů přibližně 1 bilion Kč s meziročním růstem o 8,5 %. Prostor pro české exporty (i přes silné konkurenční prostředí) je tedy značný.

► Voda a životní prostředí

Čína disponuje pouze 6 % sladkovodních zásob, ačkoliv představuje 21 % světové populace. Rychlá urbanizace a industrializace vytvořily obrovské výzvy pro množství a kvalitu vody. V Číně je proto značná poptávka po technologiích recyklace vody. Velkou výzvou je i odpadové hospodářství, zvláště v oboru jednorázových plastových obalů. Ambiciózní cíle v oblasti vodohospodářského a odpadního průmyslu jsou součástí 14. pětileté období, které končí rokem 2025.

Naplňování závazků v oblasti zachování a obnovy biodiverzity, společně s klimatickými cíli Číny, bude stimulovat rozvoj nových přístupů k řešení těchto výzev a tím i generovat zcela unikátní obchodní příležitosti. Obchodní příležitosti skýtá budování infrastruktury komunálních odpadních vod včetně výstavby a údržby kanalizačního potrubí a nových čistíren odpadních vod. Čína plánuje v letech 2021–2025 vybudovat nebo zrekonstruovat 80 000 km potrubních sítí pro sběr odpadních vod a zvýšit kapacitu čištění odpadních vod o 20 milionů metrů krychlových/den. Přibližně 160 miliard Kč má být do roku 2025 investováno do výstavby a instalace nových zařízení na zpracování kalů. Poptávány jsou technologie na snižování obsahu vody v kalech, chemikálie šetrné k životnímu prostředí či energeticky efektivní technologie spalování kalů.

► Cestovní ruch, lázeňství, volný čas

Vzhledem k téměř tříletému uzavření Číny před světem v rámci pandemie Covid-19 se turismus z/do Číny obnovuje poměrně pomalu, skýtají se však příležitosti v domácím turismu či individuálních zahraničních cestách. Čínský život se zároveň v posledních letech stále víc přesouvá do online prostředí a pandemie tento trend jen urychlila. Číňané zároveň tráví stále více času volnočasovými aktivitami. Také zdravý životní styl založený na sportování, který patří k modernímu statusu nejen elit a vyšší střední třídy, je s více jak 10 % meziročními růsty výdajů na vzestupu. Mezi perspektivní volnočasový segment patří rovněž hudební aktivity s rostoucí poptávkou po hudebních nástrojích a doprovodných službách.

Růst domácí spotřeby je klíčovou prioritou čínské vlády a dosavadní nízké výdaje za volnočasové aktivity představují obrovský potenciál pro zvýšení průměrných ročních výdajů na volný čas ze současných 18 500 Kč a obecně pro další ekonomický růst. V současné době je spotřeba generována především nejbohatšími vrstvami a přibližně čtyřistamilionovou střední třídou. Poptávka se již nyní posouvá od prosté honby za značkovou produkcí více k osobnímu stylu naplněnému volnočasovými zážitky. Číňané tráví velké množství času prací a prostor k odpočinku je velmi omezený. Důsledkem je rostoucí poptávka po koncentrovaných zážitcích, která je tažena rozvojem moderních technologií nabízejících novou formu odbourávání stresu a obecně trávení volného času. Společnosti, které v oboru podnikají, musí mít skvěle propracovanou online prezentaci a komunikaci se spotřebiteli, kteří na internetu tráví v průměru více než čtyřicet hodin týdně a jsou s okolním světem propojeni různými sociálními sítěmi.

► Zemědělství a potravinářství

Čína je největším světovým dovozcem potravin a zemědělských produktů. V roce 2022 přesáhly importy této produkce 236 mld. USD. Zároveň klesá čínská potravinová soběstačnost a to z 93,6 % v roce 2000 na 65,8 % v roce 2020. Důraz na zdraví, který posílila pandemie koronaviru, se odráží i v sektoru potravinářství. Bohatnoucí střední třída, která představuje 400 milionů spotřebitelů, táhne vzhůru poptávku i po produktech a službách určených domácím mazlíčkům. Kvalitní krmiva pro psy a kočky jsou na čínském trhu vyhledávaným produktem a v dalších letech bezpochyby půjde o rostoucí segment.

Pandemie covidu-19 přiměla čínské spotřebitele věnovat větší pozornost svému zdraví, což se promítá do rostoucí poptávky po produktech s různými zdravotními benefity včetně minerálních vod. Mohou se sem řadit doplňky stravy, funkční potraviny, přípravky na hubnutí, ale díky rostoucímu zájmu o sport a fitness i proteinové a energetické přípravky. Dá se očekávat, že poptávka po výživových doplncích bude v budoucnu ještě stoupat s tím, jak bude rychle stárnout čínské obyvatelstvo. Ke konci roku 2022 měla Čína 280 milionů lidí starších 60 let, což představuje 18 % z celkové populace. Odhad pro rok 2030 mluví o 26 %. Čínští spotřebitelé zároveň začali ve zvýšené míře konzumovat mléčné produkty kvůli jejich pozitivnímu vlivu na posilování obranyschopnosti. Pro tento účel je nejpobulárnější tekuté mléko, jogurty a jogurtové nápoje.

Podrobnou mapu oborových příležitostí pro Čínu naleznete na: <https://publi.cz/books/1901/index.html#cn>

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Respektování místních kulturních zvyklostí, historického vývoje, stylů a pracovních návyků je v ČLR nezbytné, chcete-li dosáhnout svého cíle. Znalost základních tradičních hodnot a společenských norem rovněž pomůže pochopit souvislosti a logiku jednání místního partnera. Před prvním osobním kontaktem s čínskými firmami se proto doporučuje prostudování některé z běžně dostupných populárně-historických publikací o tomto teritoriu. Jako alternativní minimum pro zaneprázdněné podnikatele je dále shrnut alespoň stručný výtah čínských specifik.

4.2 Oslovení

Setkání s čínskými partnery, první či opakované, mívá vždy podobný průběh spočívající ve výměně kontaktů a informací. Opakované setkání často zpečetí společné stolování s cílem dosáhnout bližšího sblížení a porozumění.

V čínské společnosti funguje silná hierarchie. Čína respektuje senioritu, ať už z pohledu pracovních pozic či věku. Hlavní protokolární pozice bude při společenských setkáních zpravidla patřit nejvýše postavenému partnerovi či nejstaršímu ve skupině. Právě jemu tedy nasměrujte první pozdrav a případně nabídněte hlavní místo u stolu. O svém čínském partnerovi byste si měli předem zjistit co nejvíce informací a ukázat mu, že vám jeho důležitost neunikla. Při oslovení používejte nejlépe titul (profesní, nikoliv akademický, ty se většinou v oslovování nepoužívají ani neuvádějí na vizitkách) a příjmení, které se na vizitkách mimochodem uvádí na prvním místě! Čínští zástupci firem mají ve zvyku obecně nadsazovat funkce, tj. zástupce ředitele nazývat ředitelem atd. Svého partnera tudíž rozhodně neurazíte, když jej touto vyšší funkcí adresujete, naopak mu tím dáte najevo jeho důležitost. Pozor si však musíte dávat na to, s kým opravdu máte tu čest a kdo vlastně podepisuje případný kontrakt. Nadsazené funkce mohou být totiž v některých případech i na vizitkách, které obdržíte. Při jednání se zástupci místní administrativy se naopak dodržuje přesnost titulů a je třeba dodržovat oslovování správným titulem.

Vizitky či uchopení sklenice s prvním přípitkem se v Číně provádí oběma rukama. Zapojení obou rukou symbolizuje respekt k protějšku. Pokud k tomu přidáte při podání rukou, výměně vizitek či pozvednutí skleničky lehkou, ale sebevědomou úklonu, posunete vyjádření respektu ještě o krok dále. Ale ještě pozor. Pokud se na vás snese jakákoli chvála, buďte velmi skromní a alespoň „naoko“ tvrdě stále opak. Velmi podstatným projevem vaší moudrosti a taktu je bedlivé naslouchání, když partner hovoří. Doporučujeme proto méně mluvit (a když, tak jasně, stručně a výstižně) a více naslouchat. U toho svůj protějšek nemusíte upřeně pozorovat očima, jak si žádá západní kultura. V Číně se stále nosí střídmost, a to i v intenzitě pohledu.

A jak představit sebe, svůj projekt a záměr? Tak aby tomu porozuměl čínský posluchač žijící ve více regulované společnosti a ekonomice. Západní společnost má tendenci vyjadřovat své cíle poměrně jasně. Následně čeká na partnera, jak odpoví. Tato přímočará metoda je pro Číňana příliš prudká. Váš čínský partner bude mít spíše tendenci hovořit v jinotajích a chodit kolem merita věci dlouze okolo. Obecně lze říci, že Číňan potřebuje čas nejdříve svého zahraničního partnera poznat a následně dozrát k rozhodnutí. Je třeba počítat s tím, že spolupráce nezačne hned a najednou. Pro zahájení konstruktivní spolupráce je zapotřebí více setkání a rozhovorů, než se věci posunou. Pokaždé to kromě jednacích místností znamená i salonek restaurace, hledající diskuse, sblížující rozhovory a vypité sklenky.

4.3 Obchodní schůzka

Styl obchodního jednání

Číňané bývají při jednání velmi dobře argumentačně vybavení, oplývají velkou dávkou trpělivosti a jdou asertivně za svým cílem. Pokud jde o jednání na nejvyšší úrovni, budou čínští představitelé mít velmi přesnou a aktuální informaci o situaci v České republice. Myšlení čínských vyjednavačů je značně koncepční, uvažují o všem s perspektivou mnoha dalších let. Při jednání se ukazuje jejich trpělivost, psychická odolnost, negociační slušnost a skromné vyjadřování. Skromnost se nicméně často netýká předávaných informací o kvalitách a dosažených úspěších jejich firmy, ty naopak bývají běžně nadnesené.

Je zásadní chybou nemít velkou zásobu vizitek a pro podniky více obchodující s Čínou se vyplatí mít vizitky i s čínským překladem. Akademické tituly (Bc., Ing. či Mgr.) se nepoužívají, důležité je uvedení funkcí a respektování jejich hierarchie. Výjimkou bývá akademický titul Ph.D., který někdy bývá na vizitkách uváděn. Vizitky, listiny, dary (velmi důležité) apod. se podávají a přebírají oběma rukama. Klíčová je v obchodním jednání funkce majitele firmy. Nelze podceňovat hierarchii. Majitel firmy či generální ředitel by měli být u všech jednání s partnerem, zejména pokud na čínské straně také jedná ten „nejvyšší“. Často však trvá velmi dlouhou dobu, než se zahraniční partner k jednání s čínským majitelem firmy či nejvýše postaveným partnerem, jež má ve firmě rozhodující pravomoc, dostane.

Doba oběda je „svatá“, jednání by tedy mělo být nejlépe od 9 do 11 hodin, odpoledne od 14 do 16 hodin. Ukázkou čínské pohostinnosti a skutečným zájmem o navázání partnerství je jednání u kulatého stolu při obědě či večeři.

Stolování

Pozvání na oběd či večeři je běžnou součástí obchodního jednání. Jídlo je svým způsobem rituál a velké téma pro konverzaci. U jídla se má tvořit dobrá atmosféra, hostitel pečuje a hosté se mají uvolnit a sblížit. Nemá se otevírat nic nepříjemného, konfliktního, bolestného, protože by to vstupovalo do člověka společně s jídlem. Spory a nepříjemnosti patří do zasedací místnosti. Zasedací pořádek zasluhuje největší pozornost v čínské etiketě. Dokud po vzájemném představení neusednou nejméně hosté, mají ostatní počkat a až poté zaujmout místa podle předepsaného pořádku. Stejně se čeká s jídlem, dokud nezačne nejvyšší hostitel. To stejné platí i v případě projevů a přípitků. Čestná místa jsou nejdále od dveří. Nejvyšší hostitel sedí čelem přímo ke dveřím, vpravo od něj si sedá host jedna, mezi nimi může být tlumočnick. Na straně domácích a hostů pak sedí dvojka, trojka týmu atd.

Nejčastější jsou pracovní obědy. Oběd bývá střídmejší a rychlejší, zvláště pracovní. Večeře jsou pak delší, osobnější a s přípitky. Jsou vyjádřením zájmu o bližší spolupráci. Místem je většinou vyhlášená či něčím výjimečná restaurace. Jedná se většinou o soukromý salonek. Obvykle se servíruje několik chodů (např. deset druhů jídel není nikterak neobvyklý počet) u kulatého stolu s otáčivou deskou, podle regionu se podávají místní speciality. Hostitel běžně vybere všechny chody. Jídlo se na důkaz čínské pohostinnosti nedojídá. Běžná je konzumace alkoholu (vína, piva a čínské pálenky), kterou musí doprovázet neustálé přípitky. Předpokládá se, že pozvaný partner pronese také několik přípitků (ve stoje) – běžné je také postupné obcházení stolu a výměna vizitek v průběhu večeře spojená s přípitkem. Přífuknutí má důležité pravidlo držení sklenky. Pokud je jedna strana společensky méně významná, mírně před přífuknutím se sklenicí poklesne, stačí o milimetry. Kouření u stolu i během jídla je z čínské strany obvyklé. Reciproční pozvání na oběd či večeři je velmi oceňováno a dobře přijímáno. Ostatně, čínští hostitelé přirozeně očekávají, že i my budeme podobně pohostinní, až zase oni přijedou za námi. Posledním chodem je zpravidla čerstvé ovoce, které signalizuje brzký konec hostiny. Po závěrečném přípitku hostitele se ihned končí. Někdy se při této příležitosti předávají i dárky.

Dary

Dárky mají přinést radost a vzpomínku. Mít příběh, který se ideálně sdělí sám již po rozbalení. Především český křišťál může být za českou stranu dobrý vzkaz. Pozor je potřeba si dát na předměty, jež mají v Číně z hlediska symboliky negativní význam. Číňané jsou velmi pověřiví lidé a přikládají vysoký důraz symbolice. Dárky je dobré mít v krabici či dárkové tašce tak, aby se daly snadno otevřít, ukázat a zase zavřít. Vhodný čas pro předávání darů je při ukončení jednání. Dary předává nejvýše postavená osoba za každou stranu a ta chvíle se zveřejní fotografií.

Oblékání

V obchodním jednání je běžný oblek západního typu, při méně formálních jednáních (či v létě) často jen s košilí bez kravaty. Na jihu, vzhledem k mnohdy extrémním horkům, je oblečení méně formální. Starší lidé, včetně mužů, si často barví vlasy, aby tak zakryli šediny a vypadali mladší. Podávání rukou je běžné, někdy doprovázené lehkým ukloněním, ovšem stisk ruky nebývá tak silný, jak jsme zvyklí z Evropy.

4.4 Komunikace

Znalost angličtiny je u starší generace, a tedy často u klíčových osob, velmi malá. Znalost jiných světových jazyků je spíše výjimečná. Čínská strana často pro překlad z/do angličtiny využívá mladší zaměstnance firmy. Jejich úroveň angličtiny se nicméně (často v závislosti na velikosti firmy) může nacházet kdekoliv v rozmezí od sotva srozumitelné až po téměř rodilé mluvčí. Je velká škoda přijít o perspektivní obchod jen kvůli jazykové bariéře. A proto je třeba myslet na otázku zabezpečení tlumočnicka a jeho znalost odborných termínů podle zaměření firmy.

Číňané většinou nejdou hned k věci, ale postupně a to prostřednictvím různých jinotajů a květnaté mluvy. Mlčení, mimika a gestikulace jsou tradičními nástroji jejich obchodní komunikace. V duchu dávných tradic považují Číňané za nevhodné dívat se partnerovi do očí, což podle jejich výkladu znamená jistou agresivitu, nepochopení nebo nedůvěru. Smích nebo komické pohyby zakrývají překvapení či nesouhlas například s nevhodným návrhem, dotazem atd. Čínský partner je schopen sdělit šokující zprávu či negativní názor s úsměvem. Humor oceňují Číňané spíše neosobní, záporně se staví k netrpělivému, agresivnímu, prudkému či žoviálnímu jednání ze strany partnera. Zásadní je pro Číňany „neztratit tvář“, proto je třeba opatrnosti při kritice a žádosti o výrazné ústupky. Evropská slušnost vůči ženám, např. pomoci se zavazadlem či do kabátu, vyvolá spíše rozpaky.

Číňané komunikují všemi možnými prostředky. Typicky osobně, telefonem, e-mailem či stále častěji prostřednictvím sociálních platforem sloužících ke komunikaci. Používání nejoblíbenější aplikace WeChat (obdobná námi používanému WhatsApp a Facebook v jednom) je v podstatě nutností, neboť přes ni běžně probíhá naprostá většina komunikace. Jedná se mnohdy o mnohem efektivnější komunikaci než formou e-mailu. Propojení přes Wechat během schůzky, např. i na pracovní úrovni, kde není jazyková bariéra, může být tedy mnohem efektivnější než výměna vizitky.

Citlivým problémem jsou národnostní otázky, zejména záležitosti Tibetu a severozápadní provincie Sin-ťiang, či otázka Tchaj-wanu. Tato témata při jednání rozhodně nedoporučujeme otvírat.

4.5 Doporučení

Bez aktivní přítomnosti na čínském trhu neprorazíte. Je zapotřebí do Číny často cestovat, účastnit se obchodních jednání a budovat vztahy (i neformální – přátelské), které jsou pro obchodování naprosto klíčové. Ideálním řešením je vyčlenit někoho, kdo Číně rozumí a bude se stoprocentně věnovat jen čínskému trhu. Je zapotřebí si k Číně vytvořit pozitivní vztah. Po téměř tříletém uzavření se Číny před světem je od ledna 2023 opět možné do země cestovat bez nutnosti podstupovat popříletovou karanténu. Na konci dubna téhož roku pak bylo zrušeno i poslední opatření, jež se týkalo nutnosti absolvovat před odletem do Číny PCR test. Momentálně je tak cestování do/z Číny bez jakýchkoliv omezení, počet mezinárodních letů se obnovuje, avšak stále nedosahuje předpandemických čísel. V současnosti (konec května 2023) není k dispozici přímý let z ČR do Číny.

Pro dobré (nejen) obchodní vztahy je nutné udržovat komunikaci. V pravidelných intervalech si s partnery vyměňujte informace (např. prostřednictvím osobních či online schůzek), či informujte čínskou stranu o novinkách, aby bylo vidět, že se stále rozvíjíte. Výhodou Číny je, že vše je digitální. Čína je v informačních technologiích velmi pokročilá a téměř vše se dnes odehrává přes mobilní telefon. Multifunkční sociální síť WeChat je naprosto klíčová v každodenním užívání a komunikaci. Před cestou do Číny je dobré pamatovat na to, že velká část internetových stránek či aplikací, které v Evropě běžně používáme, je blokována. Vyplatí se proto nainstalovat si do mobilu a ostatních zařízení tzv. VPN (Virtuální privátní síť), která zablokované stránky a aplikace zpřístupní.

Při osobním i online jednání buďte zdvořilí a trpěliví. To, co by v Evropě trvalo hodinu, bude v Číně trvat i sedmkrát déle. Je potřeba si vyhradit dostatek času a nebýt ve stresu. Zároveň je dobré se slušně ujistit (raději několikrát), že vám obchodní partner skutečně rozumí. Naprosto běžné jsou však časté změny již dohodnutých záležitostí.

4.6 Státní svátky

Svátky v roce 2023

- | 1. ledna – Nový rok
- | 21. – 27. ledna – čínský nový rok (podle lunárního kalendáře)
- | 3. – 5. dubna – svátek Qing Ming (obdoba českých Dušiček)
- | 1. května – svátek práce
- | 22. – 23. června – svátek Duanwu (Dragon Boat Festival)
- | 29. září – svátek Středu podzimu (Mid-Autumn Festival)
- | 1. – 7. října - den založení ČLR

Svátky v roce 2024

- | 1. ledna - Nový rok
- | 9. - 15. února - čínský nový rok (podle lunárního kalendáře)
- | 4. - 5. dubna - svátek Qing Ming (obdoba českých Dušiček) Festival
- | 29. dubna - 1. května - svátek práce
- | 10. června - svátek Duanwu (Dragon Boat Festival)
- | 17. - 18. září - svátek středu podzimu (Mid-Autumn Festival)
- | 1. - 7. října - den založení ČLR

Je běžné, že v období hlavních svátků bývá z rozhodnutí vlády volno zpravidla několik dní navazujících na víkend a část dnů volna je napracována během předchozího či následujícího víkendu.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Nejjednodušší cesta ke vstupu na čínský trh vede přes nalezení agenta nebo distributora. Zatímco agentů se zahraničním exportérům nabízí celá řada, vhodným prostředím k nalezení distributora je především účast na veletrhu, popřípadě využití kontaktů na spřátelené domácí firmy (které už v Číně s někým takovým pracují) či služeb agentury CzechTrade. Obecně lze však doporučit dlouhodobější přítomnost na čínském trhu. I zde je klíčové mít dobré „místní“ partnery a zaměstnance, které mají potřebné „guanxi“ – vztahy. Velmi perspektivní variantou je pak vstup prostřednictvím e-commerce, který je obzvláště populární. V roce 2022 e-commerce tvořil již necelých 30 % všech maloobchodních prodejů. Další možností jak proniknout na čínský trh je prodej licence.

Dovozní podmínky a dokumenty

Dovoz do ČLR je spojen s řadou netarifních obchodních opatření, která zahrnují kvóty, certifikace, dovozní a jiné licence či etikety. Dalším opatřením znesnadňujícím dovoz jsou inspekční osvědčení. Průhlednost čínského celního systému snižují výjimky a celá řada dílčích předpisů. Přehled aktuálně platných licencí je k nalezení v China Foreign Trade and Economic Cooperation Gazette. Zboží musí také při vstupu do ČLR projít hygienickou inspekcí. Inspekce se provádějí buď v karanténním oddělení na hranici nebo v provinčním karanténním úřadě v závislosti na druhu výrobku a místě určení.

Celní a devizové předpisy

Za provádění celních předpisů v ČLR odpovídají: Všeobecná celní správa (General Administration of Customs of the People's Republic of China, GACC), Ministerstvo obchodu ČLR (MOFCOM), Komise pro celní tarify Státní rady/vlády (The Customs Tariff Commission of the State Council) a Certification and Accreditation Administration of the People's Republic of China (CNCA). Celní tarify, podmínky, za kterých se uplatňují a další celní předpisy jsou obsaženy v publikaci "Oficiální celní průvodce", kterou zpracovala Všeobecná celní správa ČLR.

Celní poplatky jsou rozděleny v podstatě do šesti kategorií:

Všeobecné sazby, sazby nejvyšších výhod (MFN), smluvní sazby, preferenční sazby, sazby celních kvót a prozatímní sazby. Pět zvláštních ekonomických zón (SZE) na úrovni měst a SZE Hainan, otevřených měst a zón zahraničního obchodu ve městech nabízí preferenční snížení cla nebo výjimky. Pro konkrétní podmínky v jednotlivých zónách je nutné prostudovat příslušné předpisy. Čína může zároveň uplatňovat až výrazně nižší celní sazby, než je zveřejněná sazba MFN. A to na zboží, které vláda označila za nezbytné pro rozvoj kritických průmyslových odvětví. V minulosti byly preferenční celní sazby oznámeny např. pro položky v automobilovém, ocelářském a chemickém odvětví.

Celní poplatky vybírá Generální správa cel spolu s daní z přidané hodnoty. Celní hodnota zboží se stanovuje na základě ceny CIF (cost, insurance, freight). Celníci mají zároveň přístup k databázi, která uvádí vhodná ocenění pro různé dovozy na základě mezinárodních, zahraničních a domácích cen. Běžně tedy kontrolují nahlášenou cenu. Za normálních okolností je akceptována cena dovozce, pokud je však deklarovaná hodnota příliš odlišná od databáze tak celní úředník hodnotu odhadne dle platné metodiky.

Bezcelně je možné do ČLR dovézt zboží spotřebované a distribuované podniky nebo vystavené jako vzorek (s nízkou cenou a pouze pro reklamní účely) během výstav. Toto nezahrnuje alkoholické nápoje, tabák a pohonné hmoty. Zakázaný je dovoz následujících položek: zbraně, střelivo a výbušniny všeho druhu; padělané měny a padělané obchodovatelné cenné papíry; tiskoviny, magnetická média, filmy nebo fotografie, které jsou považovány za škodlivé pro politické, ekonomické, kulturní a morální zájmy Číny; silné jedy; nelegální drogy; zvířata a rostliny přenášející choroby; potraviny, léky a další předměty pocházející z oblastí postižených nemocemi; místní měna (CNY). Potraviny obsahující určitá potravinářská barviva a přísady, které Národní komise pro zdraví a rodinné plánování (NHFP) považuje za škodlivé pro lidské zdraví, jsou rovněž zakázány.

Kontrola vývozu

Pokud jde o vývoz, je kontrola rozdělena na čtyři hlavní kategorie:

1. Všechny předměty, na které se vztahuje zákaz dovozu.
2. Rukopisy, tiskoviny, filmy, fotografie, záznamy, audiokazety, videokazety, VCD, laserové videodisky, počítačová paměťová média a jiné předměty obsahující státní tajemství.
3. Vzácné starožitnosti a jiné kulturní předměty, jejichž výstup je zakázán.
4. Vzácná a ohrožená zvířata a/nebo rostliny, včetně jejich exemplářů, semen a rozmnožovacího materiálu.

Na řadu položek je třeba získat vývozní povolení (licenci), které vystavuje Ministerstvo obchodu ČLR. Určitá část exportu je rovněž

vystavena tzv. vývozním kvótám, resp. množstevním omezením. Vývozní dokumentaci tvoří celní prohlášení, vývozní povolení (pokud je požadováno) a inspekční osvědčení.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Reprezentační kancelář (Representation Office, RO)

Reprezentační kanceláře v ČLR zakládají české firmy povětšinou tehdy, působí-li na čínském trhu dlouhodobě. RO nemá oprávnění k obchodní činnosti na území ČLR a zaměřuje se proto na vyhledávání kontaktů a konzultační činnost. Činnost zastoupení je financována mateřskou firmou. Financování prochází příslušným bankovním kontem. Procedura založení RO se řídí předpisem “Regulations on the Administration of Registration of Resident Offices of Foreign Enterprises”. Nápomocni mohou být ředitelé zastoupení CzechTrade v Číně.

Společný podnik (Partnership, dříve Joint-Venture, JV) a Společnost plně vlastněná zahraničním majitelem (Company, dříve Wholly-Owned Foreign Enterprise, WOFE)

Podniky se zahraničními investicemi se již nerozdělují na čínsko-zahraníční společné podniky (Sino-foreign equity joint ventures) a podniky zcela v zahraničním vlastnictví (wholly foreign-owned enterprises). Kromě RO mají nyní podniky se zahraničními investicemi v Číně převážně 2 organizační formy: společnost (company) a společný podnik (partnership).

Společný podnik: Zahraniční investoři mohou s čínskými partnery zakládat společné podniky dvou typů: General partnership a Limited partnership. Jedná se o společnosti vlastněné z určité části čínským a ze zbylé části zahraničním partnerem. Obecně se v ČLR k této formě podnikání přistupuje s ideou, že čínský partner zná místní trh, má kontakty, distribuční kanály, kapacity, zatímco zahraniční partner poskytuje know-how, technologie, příp. investice. Společnosti se zahraničními partnery v Číně mohou provádět výrobní a prodejní operace.

Společnost: Zahraniční investoři mohou na území Číny zakládat společnosti s ručením omezením a akciové společnosti. Založení společnosti je oproti RO komplikovanější, nicméně pokud firma počítá s dlouhodobou prezencí na čínském trhu, pravděpodobně se tomuto kroku nevyhne.

Místní zástupci

Na trhu lze působit také prostřednictvím místních zástupců – distributorů. Tento postup se obecně vyznačuje nižší mírou kontroly, záleží ale také na dohodě s partnerem o podobě spolupráce a míře zapojení české firmy do aktivit partnera v Číně. Identifikování dobrého zástupce není nicméně jednoduché a proto nedoporučujeme uzavírat smlouvy o exkluzivním zastoupení. Případně s uzavřením smlouvy o exkluzivním zastoupení počkat až se partner dostatečně osvědčí. V ideálním případě by měl mít zástupce zájem o dlouhodobý úspěch značky na čínském trhu a sám usilovat o její propagaci, včetně vynakládání vlastních prostředků na marketing či zajišťování after-sales služeb.

5.3 Marketing a komunikace

Vzhledem k tomu, že se na čínský trh snaží proniknout renomované firmy všech oborů z celého průmyslově vyspělého světa, je nutné v této konkurenci počítat s vydatnými investicemi do reklamy, do inzerce a do efektivního networkingu. Pokud podniky nemají dostatek finančních prostředků na tyto aktivity, nemohou na čínském trhu uspět. Prim zde hraje digitální reklama, jejíž podíl na marketingovém trhu představuje světový nadprůměr. V Číně je téměř miliarda osob používající smartphony, což změnilo způsob nakupování zboží. Vše od vyhledávání až po nakupování se stále častěji odehrává prostřednictvím chytrých mobilních telefonů. Téměř 99 % uživatelů internetu v Číně se připojuje prostřednictvím mobilního telefonu. Při marketingu produktů v Číně je třeba lokalizovat. Pouhé „okopírování“ strategie, která funguje doma či jinde ve světě, se v Číně s velkou pravděpodobností nesetká s velkým úspěchem. Čínská kultura a tradice jsou klíčové a při přípravě marketingových aktivit je vhodné se na ně odkazovat.

Reklamní agentury

Reklamní business tvoří jedno z nejdynamičtěji rostoucích odvětví terciárního sektoru. Většina reklamy je v Číně zadávána přes reklamní agentury, přičemž téměř 90 % z nich je čínského původu, zbylých 10 % okupují velké reklamní domy zaběhnutých značek (Bates, BBDO, BBH, Euro RSG, Grey, JWT, Leo Burnett a další).

Reklamní kanály

Jednoznačným trendem posledních let je příklon k „on-line“ reklamě na úkor tradičních forem. Zahraniční firmy musí myslet na to, že internet je v Číně cenzurovaný, což neumožňuje inzerentům používat inzertní kanály, které jsou běžné v Evropě i jinde ve světě (např. Facebook, Twitter, Youtube či celé spektrum služeb Google) a omezuje použití nových forem moderní reklamy čistě na čínské sociální síte (např. Wechat, Weibo, Red) či síte sloužící ke sdílení videa (Youku, iQiyi, Bilibili, Douyin (Tik Tok), Kuaishou). Reklama musí být současně politicky korektní.

V posledních letech se firmy zaměřují zejména na cílenou reklamu prostřednictvím mobilní aplikace WeChat, kterou používá drtivá většina Číňanů. Wechat má celosvětově 1,3 miliardy aktivních uživatelů měsíčně. Součástí aplikace WeChat je mobilní peněženka propojená s bankovním účtem, která funguje jako zcela běžný platební prostředek, který spolu s konkurenční aplikací Alipay vytlačil zcela na okraj platby hotovostí i klasickými platebními kartami. Podobně důležitá je také platforma Weibo. Z dalších platforem, které by měly firmy zvážít, můžeme jmenovat např. Red, Douyin (Tik Tok), či Bilibili. Při online propagaci se pro dosažení lepších výsledků vyplácí spolupracovat s Key opinion leaders (KOL).

V poslední době je velmi populární formou marketingu také prodej v rámci živých vysílání na e-commerce platformách, sociálních sítích, či např. také na velmi populárním DouYin (Tik Tok). Během těchto živých vysílání host představí vybrané produkty, které následně mají zákazníci, prostřednictvím poskytnutého odkazu, možnost okamžitě zakoupit. Ti nejpopulárnější hosté mají denně miliony sledujících a jsou schopni během chvíle prodat desítky tisíc kusů zboží. Je nicméně nutné upozornit, že v případě velmi populárních vysílání je cílem především propagace a získání nových zákazníků, nikoliv profit.

Tradiční formy reklamy, jako např. televizní reklama, ustupují na úkor online reklamy. Především mladší generace využívají ke sledování streamovacích služeb. Celkové příjmy z televizní reklamy dlouhodobě klesají a za posledních deset let se snížily na méně než polovinu.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Problematika porušování práv z duševního vlastnictví je v Číně stále častým jevem, což je i důvodem proč země v této oblasti stále čelí silné kritice zahraničních vlád, mezinárodních organizací a zahraničních společností působících v Číně. Právní rámec se v ČLR zlepšuje, a to nejen v souvislosti se závazky vyplývajícími z členství ve WTO, ale také v zájmu vytvoření ekonomiky založené na inovacích. Ač všechny hlavní „IPR“ zákony byly v posledních letech revidovány, problematiká je však stále jejich implementace a kontrola dodržování.

Hlavní čínské agentury zabývající se IPR:

- 1 National Intellectual Property Administration (CNIPA)
- 1 State Administration for Market Regulation (SAMR)
- 1 National Copyright Administration (NCAC)
- 1 General Administration of Customs (GACC)

Platí, že firmy, které uvažují o vstupu na čínský trh, by měly otázku ochrany vlastního know-how, ochranných značek apod. začít řešit před samotným pokusem skutečně vkročit na trh. Čína neuznává „senioritu“ značek. Klíčová je vždy registrace jména přímo v Číně a tam má vždy přednost ten subjekt, který si ochrannou známku zaregistruje jako první a to i v případě, kdy zahraniční firma již má zaregistrovanou známku pro jiné trhy. Po samotném vstupu na čínský trh je potřeba dobře zvážit jak efektivně rozdělit náklady na zápolení s neustálými pokusy o imitaci vlastních výrobků a na cílené budování vlastní značky, včetně např. efektivního systému ochranných a rozpoznávacích prvků, díky kterým si zákazník může snadno ověřit pravost výrobku. Důležitý je důraz na vlastní inovace a snaha být před konkurenty a imitátory vždy o krok napřed.

Malým a středním podnikům z EU je k dispozici projekt Evropské komise „China IP SME Helpdesk“, který informuje o vývoji v této oblasti a poskytuje evropským firmám pestrou škálu užitečných a praktických rad a služeb, včetně bezplatného poradenství. Užitečné informace lze také dohledat na stránkách Hospodářské komory EU v ČLR (EUCCC), která má pro otázky IPR vytvořenou pracovní skupinu. Cenné informace k oblasti IPR v Číně jsou také k dispozici v rámci projektu IPKey, který napomáhá formou sdílení zkušeností a výměnou informací mezi EU a Čínou k budování legislativního rámce v této oblasti.

5.5 Trh veřejných zakázek

Zadávání státních zakázek je spíše netransparentní a z praxe zahraničních podniků lze doložit případy zjevného porušování pravidel. Lze bohužel také pozorovat narůstající preferování domácích subjektů, u státních podniků dokonce až vyžadování nákupu zcela či alespoň v určité minimální míře pouze domácí produkci. Z tohoto důvodu se EU a obecně mezinárodní společenství snaží, aby se ČLR stala účastníkem Dohody o veřejných zakázkách (Government Procurement Agreement GPA). Během jednání o členství Číny ve WTO bylo dohodnuto, že se ČLR po svém vstupu stane pozorovatelem ve výboru GPA a přímým účastníkem „co možná nejdříve“. Pozorovatelem je ČLR od února 2002, na počátku roku 2007 předložila první nabídku pro vstup do GPA. O vstupu ČLR do GPA se nadále jedná. Poslední nabídku ke vstupu do GPA předložila Čína v říjnu 2019.

Předchozí nabídky Číny na vstup do GPA byly z pohledu členských zemí GPA nedostatečné. Motivací na čínské straně, která se částečně obává konkurence zahraničních firem v Číně, je především podpora „go global“ strategie pro čínské firmy a snaha o navýšení exportů. Řada expertů poukazuje na nedostatky v legislativě Číny, která stále není v souladu s GPA. Státní zakázky jsou vesměs zadávány formou veřejných soutěží. Ty bývají s více či méně dostatečným předstihem publikovány v čínském jak denním, tak odborném tisku. Českým zájemcům lze proto doporučit sledování oficiální webové adresy (v čínštině i angličtině) spravované Ministerstvem obchodu. Často však čínské orgány oslovují jen předem vybraný úzký okruh možných dodavatelů. V některých případech nerozhodují kritéria kvality a splnění dalších podmínek soutěžního řízení. Důležitou roli hrají známosti – s tímto nešvarem se však současné čínské vedení snaží aktivně bojovat.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Platební styk s Čínou probíhá ve volně směnitelných měnách (převážně v USD, stále častěji však i v RMB, dále v EUR) a nejčastějším platebními nástroji jsou dokumentární akreditiv (větší zajištění, vyšší poplatky) a dokumentární inkaso (menší zajištění, nižší cena – doporučováno u partnerů, kteří mají vzájemnou důvěru). V posledních letech však vzrostl význam přímých plateb (rychlost, jednoduchost, větší rizika). S rozvojem e-commerce je stále populárnější „on-line“ dokumentární akreditiv. Během pandemie Covid-19 vzrostl počet případů neplacení, zejména z důvodu nemožnosti osobního setkání. Se znovuotevřením Číny však těchto případů postupně ubývá.

Exportním financováním se v Číně zabývá primárně výše zmíněná EXIM banka, která v říjnu 2014 podepsala Dohodu o spolupráci s Českou exportní bankou. Jejím primárním cílem je podpořit čínské vývozy a investice. Pojišťováním exportů se zabývá Sinosure (China Eport & Credit Insurance Corp.), založená v roce 2001. Od roku 2013 však již nemá monopolní postavení, povolení k poskytování krátkodobých pojištění úvěrů má i PICC Property and Casualty Company Limited.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Vyřízení nového víza

Od 15. března 2023 došlo k uvolnění všech typů vstupních a pobytových víz, o která si občané ČR mohou požádat. Pokud cestujete do Číny za obchodními aktivitami, je nutné požádat si na čínském vízovém centru v Praze o víza typu M. Konkrétní informace o tom, jaké dokumenty jsou pro daný typ víza požadované, jakožto i další informace, naleznete na stránkách [Velvyslanectví ČLR v Praze](#). Vízový poplatek pro všechna běžná víza činí 1600 Kč a standardní doba vyřízení je 4 dny. Po příletu do Číny pak zůstává nutnost předložit čínskému celnímu orgánu zdravotní prohlášení, více informací o něm naleznete [zde](#).

Doprava, pobyt a placení v Číně

ČLR v současnosti neuznává mezinárodní řidičský průkaz, není proto možné zde řídit automobil bez čínského řidičského oprávnění. Po každém větším městě se však lze pohybovat buď levným taxi či dobře strukturovanou veřejnou hromadnou dopravou (zejména metrem). Pro příklad vezměme cestu z pekingského letiště na Velvyslanectví. Překonání vzdálenosti zhruba 30 kilometrů stojí za pomoci taxi přibližně 120 RMB, metrem 28 yuanů. Ideální způsob placení je pak přes mobilní aplikaci Alipay, která umožňuje nahrání zahraniční platební karty. Platba hotovostí bývá většinou rovněž možná, s dominancí mobilních platebních systémů však přibývá případů, kdy obchodník platbu hotovostí odmítne. V největších městech a turisticky exponovaných místech lze platit zahraniční platební kartou. Ubytování ve velkých městech lze snadno zamluvit přes aplikace často používané i u nás (např. booking.com a další).

Při vstupu na území Číny pro cizince vyplývá přihlašovací povinnost. Hotely a ubytovací zařízení vyřizují registraci cizince automaticky. Zdržují-li se cizí státní příslušníci v čínských rodinách nebo u cizích státních příslušníků dlouhodobě pobývajících na území Číny, mají ve městech povinnost se do 24 hodin od příjezdu registrovat na příslušném oddělení policie. V případě pobytu v odlehlějších venkovských oblastech je tato lhůta stanovena na 72 hodin.

Bezpečnostní situace a oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince

Čína je z pohledu zahraničního návštěvníka či turisty obecně relativně bezpečnou zemí. Nejčastější formou trestné činnosti vůči cizincům jsou krádeže peněz, dokladů a cenných předmětů (kapesní krádeže), závažnější útoky na cizince jsou výjimkou.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Zaměstnávání občanů ČR v ČLR je pokryto Zákonem o pracovní smlouvě ČLR Labor Contract Law. Dle tohoto zákona cizinci mohou pracovat v ČLR za předpokladu, že organizace či osoby zaměstnávající cizince v ČLR splní všechny nezbytné formality u příslušných pracovních úřadů. Pracovní úřady jsou zodpovědné za udělení schválení a vedení registrací. Kromě výše zmíněného "Labour Contract Law", je pro zaměstnávání cizinců v ČLR klíčový také zákon Exit-Entry Administration Law. Dva základní předpoklady pro výkon pracovní činnosti v ČLR jsou získání pracovního povolení a relevantního dlouhodobého pobytového oprávnění.

Český občan, který chce být zaměstnán v ČLR, musí:

- 1 být starší 18 let a v dobré zdravotní kondici,
- 1 ovládat profesní dovednosti a mít pracovní zkušenosti vyžadované pro zamýšlené zaměstnání,
- 1 mít čistý záznam v rejstříku trestů,
- 1 mít již potvrzeného zaměstnavatele,
- 1 vlastnit platný cestovní pas či jiný mezinárodní cestovní dokument,
- 1 být způsobilý získat povolení k zaměstnání a pobytu pro cizince po příjezdu do ČLR.

Podání žádosti:

Zájemce se musí zaregistrovat u centra pro registraci zahraniční pracovní síly (Foreign Labor Employment Service Centre), které spadá pod místní pracovní úřad na městské úrovni. Vyžadují se následující doklady:

- 1 kopie obchodní licence (zaměstnavatele),
- 1 kopie stránek s osobními údaji a aktuálním vízem v platném cestovním pasu zaměstnance,
- 1 formulář žádosti o zaměstnávání cizinců ve dvojím vyhotovení (Application Form for the Employment of Foreigners),
- 1 vyplněný registrační formulář (Foreigner Employment Registration Form) k němuž je připojena fotografie spolu s další barevnou fotografií (nezastřiženou) větší než 2,54 cm x 2,54 cm,
- 1 originál pracovní smlouvy (nebo jmenovací dekret, který podrobně uvádí podmínky zaměstnání v případě, že pracovní smlouva ještě nebyla podepsána),
- 1 lékařská zpráva o zaměstnanci (může být vyžádána).

Všechny formuláře jsou k dispozici na místním pracovním úřadě na městské úrovni a musí být použity.

Žádost o prodloužení tohoto povolení je nutné podat jeden měsíc před ukončením platnosti stávajícího povolení. Vyžadují se následující dokumenty:

- 1 vyplněný formulář žádosti o prodloužení (Employment Permit Extension Application Form) nesoucí razítko zaměstnavatele,
- 1 kopie obchodní licence zaměstnavatele,
- 1 kopie cestovního pasu,
- 1 kopie pracovní smlouvy (nebo jmenovací dekretu, který podrobně uvádí podmínky zaměstnání, jestliže pracovní smlouva nebyla podepsána).

Minimální mzda a platy

Minimální mzdy určují a sledují jednotlivé provincie, autonomní oblasti nebo města na základě konzultací s oficiálními odborovými svazy a sdruženími podnikatelů. Kromě mzdy a benefitů je zapotřebí počítat u každého zaměstnance (včetně cizinců) s povinnými příspěvky do pěti vládních fondů - penzijního, zdravotního pojištění, pro pracovní úrazy, mateřského pojištění a nezaměstnanosti.

Sociální pojištění pro cizince

V souladu se Zákonem o sociálním pojištění musí zaměstnavatelé i zaměstnanci-cizinci platit příspěvky do sociálních fondů ČLR. V případě zaměstnavatele se jedná o následující příspěvky ze základního platu zaměstnance:

- 1 penzijní pojištění: 16 %
- 1 pojištění proti nezaměstnanosti: 0,5 – 1 %
- 1 pojištění pro pracovní úrazy: 0,5 - 2 %
- 1 pojištění na mateřskou dovolenou: 0,5-1 %
- 1 základní zdravotní pojištění: 5 - 12 %

Z pohledu zahraničních pracovníků je také klíčové nařízení Interim Measures for the Participation in Social Insurance of Foreigners

Employed in China, které činí příspěvky pro cizince do všech pěti fondů povinné. Výběr pojistného provádějí pouze daňové úřady. Více k tomuto tématu lze nalézt na stránkách EU SME Centra v Pekingu či u konzultantských firem (kupř. Dezan Shira nebo ECOVIS). Problematiku sociálního pojištění je možné konzultovat také s místním úřadem pro lidské zdroje a sociální zabezpečení.

Zdravotní péče

Úroveň zdravotní péče v Číně se velmi liší. Obecně platí, že ve velkých městech úroveň zdravotnictví dosahuje vysoké úrovně, která je srovnatelná s evropskou. Ve velkých nemocnicích lékařský personál někdy umí základy angličtiny, ale většinou je třeba počítat s tím, že jazyková vybavenost čínských zdravotníků je velmi omezená. Většina zdravotnických zařízení vyžaduje před hospitalizací nebo zahájením léčení zaplacení zálohy do výše přepokládaných nákladů. Výše nákladů za léčení je samozřejmě variabilní a kromě druhu ošetření/léčení výrazně závisí na kvalitě konkrétního zdravotnického zařízení. Obecně lze říci, že v zařízeních primárně určených pro léčbu cizinců jsou náklady výrazně vyšší.

5.9 Veletrhy a akce

Účast firem na specializovaných mezinárodních a regionálních výstavách a veletrzích je efektivním nástrojem k propagaci a navázání obchodních kontaktů. V Číně se každoročně uskuteční desítky veletrhů zaměřených na strojírenství, zemědělství a potravinářství, cestovní ruch a řadu dalších specializovaných oborů. Organizátoři výstav jsou čínské či mezinárodní výstavní společnosti či odborné svazy a většinou probíhají pod záštitou čínských rezortních ministerstev. Oficiální účast českých firem na vybraných veletrzích v Číně bývá každoročně organizována prostřednictvím dotačních programů Ministerstva průmyslu a obchodu ČR či jimi podřízené agentury CzechTrade, Ministerstva zemědělství ČR nebo dalších organizací. Pro podrobnosti o konkrétních výstavách a podmínkách účasti je třeba sledovat webové stránky daných rezortů.

Nejvýznamnějším mezinárodním veletrhem konaným v Číně je China International Import Expo (CIIE). Veletrh je pořádán každoročně od roku 2018 a to vždy v listopadu v největším městě Číny, v Šanghaji. Veletrh má demonstrovat otevírání čínského trhu zahraniční produkci. Česká republika byla na každém z ročníků velmi aktivně zastoupena nejen tzv. národním pavilonem, ale i tzv. komerčním pavilonem. Desítky českých značek mají tak každoročně možnost oslovit čínské nákupčí a to díky podpoře Ministerstva průmyslu a obchodu, agentury CzechTrade, generálního konzulátu ČR v Šanghaji a v neposlední řadě velvyslanectví ČR v Pekingu.

Obvyklé veletrhy s českou oficiální účastí (organizované MPO ČR):

- 1 CIMT (strojírenství): duben, Peking
- 1 CCMT (strojírenství): srpen, Šanghaj
- 1 Shanghai Transport Logistics (logistika): červen, Šanghaj

Významné sektorově zaměřené veletrhy:

- 1 Canton Fair (export): jaro a podzim, Guangzhou
- 1 Shenzhen Hi-Tech Fair (hi-tech, inovace): listopad, Shenzhen
- 1 Hainan Expo (spotřební zboží): duben, Haikou
- 1 World Winter Sports (Beijing) Expo (zimní sporty): září, Peking
- 1 Hotelex Shanghai (gastro a hotelnictví): březen, Šanghaj
- 1 ANUFOOD China (potravinářství): duben, Shenzhen
- 1 BITE Beijing (cestovní ruch): září, Peking
- 1 CIFTIS (obchod se službami): květen, Peking
- 1 Western China International Fair (spotřební zboží): listopad, Chengdu
- 1 China Yiwu International Commodities Fair (spotřební zboží): říjen, Yiwu

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví ČR v Pekingu / Embassy of the Czech Republic in Beijing

Adresa: 2 Ritan Lu, Jianguomenwai 100 600 Beijing

Tel.: 0086-10-8532-9511

E-mail: beijing@embassy.mzv.cz

Web: www.mzv.cz/beijing

Úřední hodiny: PO - PÁ 8:00 - 16:30 hod.

Teritoriální působnost: samosprávná města Peking, Tianjin a Chongqing, provincie Fujian, Gansu, Guangdong, Guizhou, Hainan, Hebei, Heilongjiang, Henan, Hubei, Hunan, Jiangxi, Jilin, Liaoning, Qinghai, Shanxi, Shaanxi, Shandong, Sichuan, Yunnan a autonomní oblasti Guangxi, Inner Mongolia, Ningxia, Tibet a Xinjiang.

Generální konzulát ČR v Šanghaji / Consulate General of the Czech Republic in Shanghai

Adresa: Room 808, New Town Center 83 Loushanguan Rd. Shanghai 200336

Tel.: 0086-21-62369925 až 6

E-mail: shanghai@embassy.mzv.cz

Web: www.mzv.cz/shanghai

Teritoriální působnost: Shanghai a provincie Jiangsu, Zhejiang, Anhui

Generální konzulát ČR v Hongkongu / Consulate General of the Czech Republic

Adresa: 1204-5 Great Eagle Centre 23 Harbour Road, Wanchai Hong Kong

Tel.: 00852-2802-2212

E-mail: hongkong@embassy.mzv.cz

Web: www.mzv.cz/hongkong

Teritoriální působnost: Hongkong a Macao

CzechTrade Beijing

Adresa: Embassy of the Czech Republic in Beijing, 2 Ritan Lu, Jianguomenwai, 100 600 Beijing, China

Tel.: 0086-10-8532-9537

E-mail: michal.holly@czechtrade.cz

CzechTrade Shanghai

Adresa: Consulate General of the Czech Republic in Shanghai, Room 807, New Town Center, 83 Loushanguan Road Shanghai 200336, China

Tel.: 0086 21 5289 1355

Mobil: 00 86 135 245 723 86

E-mail: ales.cervinka@czechtrade.cz

CzechTourism Peking

Adresa: Embassy of the Czech Republic in Beijing, 2 Ritan Lu, Jianguomenwai, 100 600 Beijing, China

Mobil.: 0086-138-1087-9897

E-mail: pokorny@czechtourism.com

Web: www.czechtourism.cz

Realizátoři projektů PROPEA v Číně:

- 1 Společnost Shenzhen Nongchao International Consulting Co., Ltd. zastoupená panem Janem Šmejkalem (smejkal.jn@gmail.com)
- 1 CzechCham (Shanghai) Business Consultancy Co., Ltd., výkonný ředitel pan Tomáš Kučera (tomas.kucera@czechchamber.com.cn)

Bližší informace o lokacích jednotlivých zastupitelských úřadů a zastoupení agentur naleznete na příslušných webových stránkách. To se rovněž týká podrobnějších informací o programu PROPEA či aktuální situaci s cestami do Číny.

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Telefonní předvolba +86

- 1 Policie - 110
- 1 Záchraná služba - 120
- 1 Hasiči - 119
- 1 Dopravní nehody - 122
- 1 Cizinecká policie - +86-10-8401-5297
- 1 Informace o telefonních číslech - 114
- 1 Předpověď počasí – 12121

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Čínské státní instituce

- 1 Vládní portál v AJ: <http://english.gov.cn>
- 1 Ministerstvo zahraničních věcí ČLR: http://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/
- 1 Ministerstvo obchodu ČLR (v AJ): <http://english.mofcom.gov.cn>
- 1 Ministerstvo průmyslu a informačních technologií: miit.gov.cn
- 1 Ministerstvo vědy a technologie ČLR: <http://www.most.gov.cn/eng/>
- 1 Generální správa cel: <http://english.customs.gov.cn>
- 1 Správa pro inspekci, dozorování kvality a karanténu: <http://english.aqsiq.gov.cn>
- 1 Národní rozvojová a reformní komise: <http://en.ndrc.gov.cn>
- 1 State Administration of Taxation: <http://www.chinatax.gov.cn/2013/n2925/index.html>
- 1 State Administration of Foreign Exchange: <http://www.safe.gov.cn>
- 1 Národní statistický úřad: <http://www.stats.gov.cn/english/>

Ekonomické a obchodní informace

- 1 Hospodářská komora ČLR: en.ccpit.org
- 1 Hospodářská komora EU v ČLR: eucc.com.cn
- 1 EU SME Centre: eumecentre.org.cn
- 1 IPR SME Helpdesk: china-iprhelpdesk.eu
- 1 Hongkong Trade Development Council: <http://china-trade-research.hktdc.com>
- 1 China Economic Information Network (v čínštině): cei.gov.cn
- 1 Ekonomický portál: <http://en.ce.cn/>

Právní informace a poradenské firmy

- 1 chinalawandpractice.com
- 1 lawinfochina.com
- 1 dezhira.com/office/china (včetně <http://www.china-briefing.com>)

Zpravodajské zdroje v angličtině

- 1 South China Morning Post: scmp.com
- 1 Caixin: <http://english.caixin.com>
- 1 Xinhua News Agency: <http://www.news.cn/english/>
- 1 China Daily: chinadaily.com.cn
- 1 People's Daily: <http://english.peopledaily.com.cn>
- 1 Global Times: globaltimes.cn
- 1 Asia Times: atimes.com
- 1 China Central Television CCTV: <http://english.cntv.cn>
- 1 China Radio International Online: cri.com.cn

B2B platformy a e-commerce

- 1 alibaba.com
- 1 made-in-china.com
- 1 www.china.cn
- 1 globalsourcing.com
- 1 ec21.com